

In Memoriam

Peet van Woercom



Woensdag 19 juni is onze zeer gewaarde gastvrouw van het Bezoekers centrum 't Weetpunt, Peet van Woercom, na een kort en heftig ziekbed rustig ingeslapen. We zijn allemaal zeer onder de indruk dat Peet zo snel van ons is heen gegaan.

Wij als medegastvrouwen van 't Weetpunt gaan haar heel erg missen. Peet stond altijd klaar, hoe druk we het ook hadden met het ontvangen van de jeugd. Vriendelijk, attent en charmant, voor iedereen een vriendelijk woord, niets was haar te veel. In een mooie, zeer druk bezochte en indrukwekkende viering hebben we afscheid van Peet genomen in de aula van de Algemene Begraafplaats H.I. Ambacht aan de Achterambachtseweg 8b.

Peet blijft in onze herinnering als een top charmante gastvrouw.

We zijn veel dank verschuldigd aan Peet voor alles en haar positieve uitstraling. Fijn dat we haar hebben leren kennen.

*Namens alle vrijwilligers van 't Weetpunt
Lidy van der Lans-Exler*

*De mensen van voorbij
zij worden niet vergeten.*

*De mensen van voorbij
zijn in een ander weten.*

*Bij God mogen ze wonen,
daar waar geen pijn kan komen.*

*De mensen van voorbij
zijn in het licht, zijn vrij.*

In Memoriam

Roelfina Bruinsma-Vos

~ Fini ~



Op vrijdag 8 maart 2019 is Fini Bruinsma overleden op de leeftijd van bijna 90 jaar.

Sinds 1992 was zij een actief lid van onze vereniging en was zelden afwezig. Iedere dinsdagmorgen was ze te vinden in het park om de handen flink uit de mouwen te steken. Collegialiteit was voor haar erg belangrijk, evenals de sociale contacten. Omstreeks 1991 stapte zij uit de gemeenteraad en ging daarna als vrijwilliger aan het werk in het park.

Tijdens haar raadslidmaatschap had ze regelmatig te maken met natuur en milieuzaken, dus sloot het lidmaatschap van de vereniging daar goed op aan.

Ze is geboren en getogen op het Drentse platteland, in een groene omgeving en daar werd waarschijnlijk al een basis gelegd voor de interesse in de natuur.

De laatste jaren ging het met haar gezondheid steeds minder, we zagen haar nog maar af en toe en op het laatst ging het helemaal niet meer.

Wij zullen terugdenken aan een fijn mens die vele jaren in ons park haar steentje heeft bijgedragen.

Wij wensen haar man en al haar dierbaren veel sterkte toe.

*Jan Beerentemfel, voorzitter Vereniging
Arboretum Munnik Park*

Expo introduceert ons in de wereld van insecten

Wat kruipt daar? Wat vliegt daar? Wat fladdert daar? Wat schuilt daar tussen het gebladerte? Wat laat zich in schoonheid bewonderen? Wie zich wil laten verrassen, komt daarvoor naar 't Weetpunt, waar tot september een expositie te genieten valt over de grote verscheidenheid in vorm, kleurenpracht en functie van allerlei kleine diertjes die onmisbaar blijken in ons aller ecosysteem. Ze zijn bijzonder, ingewikkeld, wonderlijk, bizar, soms irritant, grappig, uniek, charmant en weten altijd te verrassen.



De tentoonstelling is bepaald niet alleen bedoeld voor fijnproevers die de soms minuscule beestjes nooit over het hoofd hebben gezien, want de expo is niet alleen zeer smaakvol ingericht, maar ook zeer instructief.

Jacques Rozendaal opende op 17 mei deze boeiende en leerzame tentoonstelling en bracht nog eens in herinnering dat er al insecten leefden lang voor de mens bestond zoals wij die kennen. Bovendien zouden er nog altijd insecten zijn nadat de mens eenmaal zou zijn uitgestorven. Ze overtreffen de mens in aantallen vele malen. Maar bovendien hield hij ons voor dat het voortbestaan van de menselijke soort afhankelijk is van het insect en niet andersom. Het is al eerder van deskundige zijde bevestigd: zonder insecten verdwijnt de mens, maar de vraag is of iedereen zich daarvan bewust is. Iedereen mag dan weten dat er bijvoorbeeld geen fruitbomen

meer zouden zijn als er geen vlinder meer te bekennen viel, maar niet iedereen kent de functie van zoveel andere insecten die zo nuttig zijn voor de mens. De officiële opening vond plaats door het spelen van het kwartetspel dat was ontworpen door Bruin Moes, die een essentiële bijdrage heeft geleverd aan deze tentoonstelling.



Deze oud-onderwijzer biedt een keur aan wetenswaardigheden in foto's, tekeningen, teksten over deze vaak miskende diertjes. Hij is een kenner, maar zo wil de bevolgen liefhebber beslist niet genoemd worden. "Ik weet echt niet alles hoor", zegt hij bescheiden, maar van zijn bijna onbegrensde kennis kan de bezoeker niet anders dan diep onder de indruk zijn.

Fred

Toespraak bij de officiële opening van de EXPO INSECTEN in 't Weetpunt op vrijdagmiddag 17 mei 2019

*Een fraaie vuurwants uit Zwijndrecht, was aan het Munnikepark gehecht. Hij vroeg, toen ik een foto nam, "Kom ik met mijn rode vlam, wel in het insectenkwartet terecht?" **



vuurwants



Insecten dus.

Insecten zijn overal. Ze leven op twee kilometer hoogte, in diepe grotten, in je computer en in de neusgaten van een Walrus. Voor ieder mens op aarde bestaan er tweehonderd miljoen insecten. Maar terwijl het aantal mensen de afgelopen veertig jaar is verdubbeld, is de hoeveelheid insecten gehalveerd. Een desastreuze ontwikkeling, want mens en dier zouden niet overleven zonder die kleine beestjes.

Lees het boek van de Noorse entomoloog Anne Sverdrup-Thygeson. **TERRA INSECTA**. Ze leidt de lezer rond in de verbazingwekkende wereld van insecten. Je leest over soorten met oren op hun knieën, ogen op hun geslachtsdelen en een tong onder hun voeten. Ze opent onze ogen voor diersoorten die op het eerste gezicht overbodig, vies of eng lijken, maar die in werkelijkheid cruciaal zijn voor ons ecosysteem en leefklimaat. Insecten en de mens hebben ergens ver terug in de tijd een gemeenschappelijke stamvader. Zelfs al waren de insecten er eerder dan wij – ze hebben een voorsprong op ons van honderden miljoenen jaren – we hebben een gemeenschappelijke geschiedenis, in goede en in slechte tijden. Er bestaat geen twijfel over dat de mens

insecten nodig heeft, maar zij ons niet! Als de mens morgen zou verdwijnen, zou de wereld doordraaien alsof er niets aan de hand was. (...) Maar als de insecten verdwijnen, betwijfel ik of de mens zich langer dan een paar maanden staande kan houden.

We hebben dus veel te winnen als we ons meer om insecten bekommeren. Wees nieuwsgierig naar insecten, neem de tijd om ze te observeren en van ze te leren. Leer kinderen over al het moois en nuttigs dat insecten doen.

Een van onze schoolgidsen, Bruin Moes, is daar al eerder van doordrongen. Afgelopen herfst heeft hij zijn collegae schoolgidsen en de vrijwilligers van de Flora en Fauna Werkgroep (opnieuw) kennis laten maken met de wereld van insecten.

Zijn verhaal triggerde mij (JR,) om na de Expo 'Groene daken' iets in elkaar te zetten dat gedurende de zomer de bezoekers van 't Weetpunt zou kunnen interesseren.

Meteen na het eerste verzoek om mee te werken, gaf hij aan dat hij hier wel voor te porren was. Vervolgens bleek mevr. Joke Bakker te beschikken over veel fotomateriaal over kriebelbeestjes in onze directe omgeving.



Waar Bruin veel foto's heeft uit het Donckse Bos bij Huys ten Donck in Ridderkerk (of zo u wilt Bolnes) vond Joke de prachtigste exemplaren hier in het Arboretum en op de Hooge Nesse. Hans Bakker vervolgens liet zijn echtgenote niet alleen naar 't Weetpunt gaan maar bleek bovendien van onschatbare waarde om de financiering rond te krijgen. Veel plak- en snijwerk kwam uit zijn handen. Ons aller Geno Verstappen kwam ons versterken, met hand en spandiensten, een dressboy en prachtige posters over Vlinders. Eenmaal bezig hebben we ook adviezen en goede raad gekregen van Ron Stevense en

Hans Stegeman. Hans heeft de bibliotheek nog eens nageplozen over boeken over insecten. Die liggen hier nu bij elkaar op de leestafel. Ron - dank je wel. Hans - dank je wel. De Imkeruitrusting werd ter beschikking gesteld door Harrie Aardoom. Helemaal prima natuurlijk. De Vlinderstichting gaf ons filmmateriaal dat we hier in 't Weetpunt mogen vertonen.

Insecten zijn bijzonder, ingewikkeld, wonderlijk, bizar, grappig, charmant, uniek en weten altijd te verrassen. Een Canadese entomoloog heeft ooit gezegd dat de 'wereld zo rijk is aan kleine wonderen – maar zo arm aan ogen die ze zien'.

Ten slotte de officiële openingshandeling: Bruin, Joke, Lidy Wim en Arie startten met een kwartetspel over, u raadt het al: insecten. In elkaar gezet door Bruin Moes! De kaarten zijn geschud, de stock ligt ook klaar.

Allemaal even stil. Joke mag beginnen...

Wat zal ze zeggen? Mag ik van jou, Bruin of wie dan ook...

Met die openingszin verklaarden we de EXPO officieel voor geopend.

*Limerick van Bruin Moes, speciaal voor de opening bedacht.

Uitgesproken door: Jacques Rozendaal

Vrijwilligersdag 2019

Zaterdag 22 juni was het jaarlijkse dagje uit voor de vrijwilligers in Zuid Holland die werkzaam zijn in het groen of in het cultureel erfgoed.

Dit jaar vond het evenement plaats rond Leiden. De Hooge Nesse stuurde een afvaardiging van 3 personen: Evert, Hennie en Jeroen.

In de ochtend kon je kiezen uit 8 verschillende excursies. Onze delegatie koos voor een fiets-excursie onder leiding van een gids in de Boterhuispolder. Deze polder ligt ten noorden van Leiderdorp. Het is de oudste ontginning in Holland (ca 750 AD).

Daarnaast uniek vergeleken met de polders in de omgeving. Bij de ontginning werden (voor de afwatering) de oude krekken ge-

handhaafd en ontstond een onregelmatig blokjesstructuur. (Dit in tegenstelling tot cope-ontginningen waarbij er stroken zijn van 100 bij 1250 meter). De laatste jaren heeft er een ontwikkeling plaats gevonden in de Boterhuispolder waarbij er natuurvriendelijker wordt geboerd, natuur opnieuw is gecreëerd, de polder toegankelijker is gemaakt voor wandelaars en fietsers. De polder wordt hopelijk een paradijs voor weidevogels.

Op onze fietstocht hoorden wij de karekiet en zagen we kieviten, grutto's, scholeksters, slechtvalken, zwaluwen, hazen en een fier wapperende Sparta vlag. Er was een tussenstop bij een boerderij met Lakenvelders waar de boer vertelde over zijn natuurvriendelijke bedrijfsvoering.

Na deze fietstocht werd ons een uitstekende lunch aangeboden in de vorm van een barbecue; kortom we kunnen terugkijken op een welbestede dag.

Jeroen Pullens

Vrouwen van Nu



Vrouwen van nu uit Heerjansdam verstaan hun mannetje wel.

In 't Weetpunt was het hard werken met wilgentakken, met als resultaat een Paasstuk met eitjes, paaskuikentjes en een geelpaars plantje.

Ook nog een heel gezellige middag als opening van hun tuinseizoen.

't Weetpuntteam Nanda en Lidy

Eenjarige plantjes.

Dinsdag 14 mei werden de eenjarige plantjes, die ieder jaar geschonken worden door Florensis, in de border recht voor 't Weetpunt gezet.

Een week later dan oorspronkelijk de bedoeling was werden de eenjarigen in de borders geplant.

De temperaturen waren rond 7 mei zo laag, dat besloten werd om het uitzetten van de eenjarigen een weekje uit te stellen. Dat bleek een uitstekende beslissing, want 14 mei was een stralende, zonovergoten, warme dag.



Een aantal mensen was samen met de tuinarchitect Ron den Dikken al om 7.00 uur 's morgens (!!)

begonnen met de voorbereidingen. We konden dus om 9.00 uur meteen aan de slag. Met zo'n 18 vrijwilligers begonnen we de eerste plantjes in de aarde te zetten. Die lagen volgens een ontwerpplan al klaar op het plekje waar ze de grond in moesten. En Ron blééf maar overal plantjes

neerleggen, het werd een sport om te zien waar er weer nieuwe lagen.

Om half elf hadden we zoals altijd koffie-pauze. De koffie van Jopie was, zoals gewoonlijk, weer uitstekend. En de tompoucen die Tine bij bakker Voordijk had gehaald maakten het feestje compleet.

Na de pauze ging iedereen weer enthousiast aan de slag en aan het einde van de ochtend konden we genieten van een prachtige border. Duizenden plantjes, die deze zomer een gigantische bloemenzee gaan vormen. Een voedselbron voor bijen en andere insecten. Een eyecatcher voor alle bezoekers van het Munnikepark en natuurlijk een uitdaging voor ons om de border zo mooi mogelijk te houden.

Hanny Glastra v Loon

Activiteiten voor en door de jeugd

Leerlingen van groep 5 van KC De Kim Roerdompstraat Zwijndrecht ging op onderzoek naar de Kiboehoeve. Ze wilden wel eens weten hoe dieren leven, wat ze eten en hoe ze eten.

Er waren meer vragen. Welke dieren op de Kiboehoeve heeft de grootste tanden.....? Heeft een vis tanden?

Bekijk je eigen tanden eens met een spiegelkje. Dat was een ontdekking.



Nooit geweten dat er zoveel te beleven en te leren valt samen op excursie met je school. op de Kiboehoeve. Dat was lekker buiten en genieten met de hele klas.

Bezoek Vrijdagmiddag 10 mei

BSO kinderen van Doerak Zwijndrecht.
Alle kinderen genieten van de mooie maand mei,

Dat maakt de kinderen blij.
Bloemen die ze plukken gaan,
Die nu rijk te bloeien staan.
Allemaal naar huis met een bloemen tooi,
Dat maakt elk kind mooi.

Vreemde beesten boom!!

Woensdag 22 mei '19 Groep 3 van de Daltonschool Tandem uit Zwijndrecht op excursie naar 't Weetpunt

De bus bracht alle leerlingen naar 't Weetpunt. Een speurtocht met Lieveheersbeestjes was door het hele park. Op zoek naar slakken, spinnen, bomen voelen, watervogels en bloemen in alle kleuren waren aanwezig. Fluitenkruid genoeg.

Zelfs een boom vol met vreemde beesten. Ja... welk beest hoort in een boom, best moeilijk! Na afloop een gezellig samen zijn midden in het park en napraten.

Toen..... stapte iedereen weer vrolijk in de bus die al weer klaar stond, hup weer naar school allemaal.

Kiboehoeve 50 jaar!



Hoera! Gefeliciteerd. met de Kiboehoeve. Het is een groot feest. Kinderen uit heel Zwijndrecht en Ambacht zijn met hun Opa en Oma gekomen om dit feest mee te maken. De IVN Schoolgidsen hebben samen gezorgd voor een prachtige kraam, namens de Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard.



Er waren leuke prijzen om te winnen na de knuffel-speurtocht. Je kon zelf schaapjes met echte wol in deze kraam maken. Een geslaagd feest dankzij de creatieve schoolgidsen Connie, Annie, Geerda.



Tandentocht

Woensdagochtend 8 mei bezoek op de Kiboehoeve van de KBS De Toermalijn school uit Zwijndrecht

Het was een leerzame spannende ochtend. Opdrachten: Bekijk de tanden van de knaagdieren, van de vogels de herten, de poes, de koe.



Zijn het tanden van een herbivoor, omni-voor, carnivoor????
Plaatjes met opdrachten van welk dier zijn deze tanden.

Binnen op tafel zelfs een olifantentand en van haaien.

Elke leerling kreeg een spiegeltje om zijn eigen tanden te bekijken of die van je vriendje.

Deze leerlingen hebben nu met heel andere ogen rond gekeken in de Kiboehoeve.

En toen hup na de limonade en afsluiting met de bus weer naar school.

De bijenbom

Het is donderdagochtend 6 juni half tien.

20 leerlingen groep 8 van OBS De Dolfijn aan de Perkstraat Zwijndrecht kwamen naar de Hooge Nesse. Gelukkig met genoeg leiding.



Het ging om een eerste kennismaking voor deze groep 8ers met de Hooge Nesse en met de Bij. In het begin bleek er toch wel enige angst voor de bijen, maar na alle nodige weetjes en kennis van de bijenkasten, bekwaam uitgelegd door de schoolgidsen, werd er toch heel anders tegen aangekeken. Zo'n excursie bewijst elke keer weer zijn nut. Bijen hebben bloemen nodig. Daarom gingen ze op het laatst allemaal aan de slag om een "blijje bijenbom" te maken. Hoe dat gaat?

Vraag dat nu maar eens aan groep 8 van de Dolfijn.

Hun school staat in de zomer in de bloemetjes, door "de blijje bijenbom" die ze daar gaan uitstrooien.

Kikkers vangen



Leerlingen van twee groepen 4 van Basisschool Develhoek uit Zwijndrecht Een leuke morgen gehad allemaal kikkers vangen, wanneer doe je dat nou nog. Bij 't Weetpunt heerlijk bezig geweest. Veel gevangen: kikkers, watertor, luizen en kikkerdril. Na bestudering alles weer voorzichtig in het water terug gezet. Ook nog laten zien of ze zelf kikkersprongen kunnen maken.

De ontvangende schoolgidsen waren allemaal blij met deze enthousiaste leerlingen.

Het IVN Schoolgidsenteam

Uit de Oude doos.

In de Wetenswaard van oktober 1998 stond een verhaal wat ik u niet wil onthouden.

Het speelt zich af in de kruidentuin en is opgetekend door Els Joppe.

Hoop in de kruidentuin.

Zij begint haar verhaal met de vermelding dat zij benauwd is van honden en zeker van grote exemplaren. Wel is ze verzot op tarwe kaakjes.

Op een regenachtige woensdagochtend was ze met een andere vrijwilliger aan het werk in de kruidentuin. Ze waren net klaar met het afsteken van de grasranden en het poten van

zuringplantjes toen er een geweldige regenbui losbarstte.

Snel werd het gereedschap schoongemaakt en in gestrekte draf renden ze naar 't Weetpunt om daar te gaan genieten van een geurig kopje koffie.

Na een ferme slok koffie en een hap van het bovengenoemde kaakje kwam er iemand aanlopen die melding maakte dat er een hond los liep.

En behalve dat hij de jonge meerkoetjes uit het nest had verjaagd, had hij ook een grote hoop in de kruidentuin gedeponeed.

Onmiddellijk rende ze naar buiten (gelukkig was het inmiddels droog) en ja hoor ze zag een hond bij de kruidentuin en de bazin van de hond in de verte.

Om als eerste te onderzoeken wat de boodschapper had verteld, ging ze niet eerst poolshoogte nemen over de omvang van de ramp in de kruidentuin maar riep ze:

“Mevrouw... mevrouw... komt u eens hier !!”

Verbazing alom dat de vrouw gehoor gaf aan haar verzoek, want meestal lopen de baasjes gewoon door.

Op haar aandringen ging ze mee naar de kruidentuin en inderdaad, er was niet overdreven, tussen de prille zuringplantjes lag een grote, dampende hoop.

Ze was niet zo aardig tegen de bazin van de hond: “Overall staan borden met honden aan de lijn, Dus.....lijnt u die hond aan en ruim z'n troep op.” Nou, die troep wilde ze wel opruimen, ze zou een zakje zoeken maar de hond aanlijnen dat was wat anders.

“Die zou nooit komen, hij wist dat hij stout was geweest en luisterde heus niet naar zijn bazin, want dan zou hij straf krijgen en dat wilde hij natuurlijk niet.”

En inderdaad, de hond bleef wijselijk uit haar buurt. Ze kon roepen en lokken met hondenkoekjes wat ze wilde, maar geen resultaat.

Met nog een stuk van het tarwekaakje in haar hand begon ze, met haar liefste stem, samen met de bazin mee te roepen: ”Kijk eens.....kom eens hier” en ze hield de lekkernij in de lucht.

En ja hoor, daar kwam hij, waarschijnlijk was hij ook verzot op tarwekaakjes. Met onversaagde heldenmoed gaf ze hem een stukje, pakte hem bij zijn halsband en liet de rest van het kaakje voor hem op de grond vallen, want nog eens bij de bek komen.....

Het duurde even voor het vrouwtje begreep dat ze het beest nu kon aanlijnen.

Nadat ze hem had thuisgebracht kwam ze nog wel even langs 't Weetpunt om Els te vertellen dat ze niet erg aardig was, integendeel “nogal agressief”.

Zij liet haar hond “bijna nooit” los lopen in het park en er moest begrip voor opgebracht kunnen worden dat zo'n dier, vooral met buig weer, als ze niet ver van huis kon gaan toch wel eens, bij uitzondering, even in de buurt los moest kunnen lopen. En ja, dat-ie niet gehoorzaam was, meerkoetjes opjaagde en niet luisterde, dat was nu eenmaal zo.

Maar de dampende drol had ze opgeruimd.

Dit verhaal speelde zich af in 1998 maar het moet gezegd worden dat er in de 21 jaar niet veel veranderd is....Hopelijk zal het nog eens beter worden.

Jan Beerentemfel

Professionele bezoekers in het arboretum

*Zondag 19 mei bezochten 10 Boskoopse
kwekers het arboretum Munnikepark.*



Ze vonden de entree mooi met alle eenjarigen en uitten hun respect dat die allemaal door de vrijwilligers op één ochtend waren gepoot.

Als bomenkenners bewonderden ze de mooie vorm van de *Davidia*, oftewel de zakdoekjesboom. Die stond gezond en wel op de juiste plaats.

De *Garrya elliptica* tegen het schuurtje is nu ook heel gezond en men zag al de nieuwe bloemknoppen. Met moeite werd de naam van de niet op hulst lijkende struik op een oud zwart kaartje gevonden.



Na de *Tulpenboom* (*Liriodendron*) (zie foto boven) bleef men lang stilstaan bij de Judasboom (*Cercis siliquastrum*). Wout Kromhout (oud-leraar van de Dendrologencursus in 't Weetpunt), wees op de speciale bloei op de stam van de kromme tak. Hij vond de groeivorm niet storend, maar juist heel aantrekkelijk, om zo de bloemen goed te kunnen observeren aan het kale hout. De struiken *Neillieae* werden besproken. Welke soort zou het zijn?

Ook de *Poncirus*, wilde citroen, met zijn grote stekels kreeg aandacht. Wel werd opgemerkt dat hij er niet fris groen bij stond. Bij de *Cornus Kousa* ontdekte men dat er twee verschillende soorten bloeiden. De een was met roze gloed, de ander witter. We kregen het advies om de *Prunus Lusitanica*, de laulierhaag, wat in te korten. Met z'n allen richtten ze hun blik op de *Taxus baccata* Amersfoort. Het werd bijzonder gevonden om die hier te vinden. Bij de *tamme kastanjes* (*Castanea sativa*) ontdekte men groene blaadjes tussen de bonte. Die moeten verwijderd worden. De grassenborder met de grove eik (*Quercus Pontica*) in contrast met de fijne struikjes *Kornoelje* (*Cornus Midwinter Fire*) werd

een goede combinatie gevonden..

Over de vrijstaande *Cornus controversa* (in knop) was men heel enthousiast. Dat bleek een goede keus.

De nieuwe *Sorbusborder* vond men goed ingericht. Deze zal over enkele jaren helemaal dichtgroeien en dan minder onderhoud geven.

Jammer dat de speciale *Ostrya carpinifolia* dood is en vervangen zal moeten worden. De vaste plantengroep *Pachyphragma macrophyllum* – witte bloemen – is een goede bodembedekker.



Ook werd de *Kalopanax septemlobus*, de stekelboom, gewaardeerd tussen de lage struiken. Enkele bomen mogen er nog wel bij tussen de aanplant, luidde het oordeel. Ward van Teilingen – oud kweker van de grootste *Viburnum* collecties noemde *Cercidiphyllum* – Rotfuchs als voorbeeld.. Hij merkte ook op dat de *Viburnums* op deze plek vocht nodig hebben. Hij toonde zich bereid eventueel een soort voor ons uit te zoeken.

De berken blijken niet van de juiste namen te zijn voorzien. Het zou verstandig zijn eens een keer berkenspecialisten om advies te vragen!

De gele border vraagt om meer specialiteiten. Vooral Wout maakte opmerkingen dat een arboretum om struiken en bijzondere bomen vraagt. Grassen geven meer onderhoud en de *Rhododendrons* zijn misplaatst in deze border, zo oordeelden de Boskopers. De grootste bewondering gaat uit naar de mooie rode beuken in en rondom het rozeneiland. Vooral de diversiteit is van

belang. De *Fagus sylvatica* 'Aspleniifolia', varenbeuk, bij de moerbeibomen, kreeg eveneens een compliment van de Boskoopse professionals.

De *Alnus incana* 'Aurea', goudels, is heel bijzonder voor een park. De dode takken in de *Toona sinensis*, de chinese cedar, moeten we laten zitten. Snoeien geeft namelijk ziektes een kans. De mooie *Hedera*-hoek bleef niet onopgemerkt.

De leden van de dendroclub Boskoop schonken ons een bijzondere *Cornus* (border AB) en spraken vol lof over de inzet van de vrijwilligers die zo'n geweldig resultaat in een openbaar park hebben bereikt.

Mocht deze opsomming wel erg veel informatie bevatten en bent u halverwege de weg een beetje kwijt geraakt, dan is het misschien een goed idee om eens een rondleiding in het park te krijgen en met eigen ogen kunt zien over welke bomen hier wordt gesproken.

Leny Mars

De Stokroos.

Zoals vele andere jaren hadden wij ook dit jaar weer plannen gemaakt om in Frankrijk onze vakantie te gaan vieren.

Wat zo aantrekkelijk is aan Frankrijk zijn de kleine dorpjes met hun sfeervolle pleintjes en de overvloed aan bloemen in de aldaar aangelegde borders. Hoe doen ze dat toch, die Fransen?

Als je door zo'n dorpje slentert zie je ze staan, die statige stokrozen, ze groeien op plaatsen waar amper grond is en niemand ze een slokje water geeft. Het zijn prachtige zomerbloeiers die bloeien van juni tot oktober en trekken tijdens de bloeitijd veel insecten, vooral hommels aan. De vruchten lijken op "kaasjes" niet zo gek, want stokrozen horen tot de kaasjeskruidfamilie. Deze kaasjes vallen in het najaar uit elkaar en strooien schijfvormige zaden rond die gemakkelijk kiemen. Je kunt ze gemakkelijk zaaien: in het najaar in de volle grond of in het voorjaar vanaf februari binnen op de vensterbank. Het is aan te bevelen om de stokrozen niet langer dan twee jaar te laten

staan, anders worden ze vatbaar voor roestschimmel. Plant de stokrozen voor een muur of schutting om te voorkomen dat de wind er vat op krijgt. Ze staan het liefst op een zonnige plaats, maar in halfschaduw doen ze het ook prima.

Bij de stokrozen komen veel pasteltinten voor, maar er zijn ook gele, rode, witte, donkerrode en gevuld-bloemige soorten. Het schijnt dat de stokrozen met de Moren naar Europa zijn gekomen. Ze komen veel voor in vakantielanden in Zuid-Europa waar ze uitbundig staan te bloeien voor schilderachtige huisjes. In Nederland komen ze voor sinds de 16e eeuw en worden vaak gezien als boerderijbloemen die tot wel 2 meter hoog kunnen worden. Hun Latijnse naam is *Alcea*, in het Frans heten ze 'Rose á batons' (roos met stokjes)

Als we in Nederland fietsen en we komen dan een groepje stokrozen tegen denken we met genoegen terug aan die tijd in Frankrijk.

Jan Beerentemfel

Studiedag 20 juli 2019

20 juli was het weer de jaarlijkse studiedag voor de vrijwilligers van het arboretum Munnikepark. Voor mij de eerste keer dat ik meeding, geen idee wat ik kon verwachten. Spannend dus.

Om 9 uur 's morgens stapten we met 36 deelnemers in een luxe bus. Vrijwilligers met of zonder partner, allemaal goedge-humeurd, reuze gezellig.

In de bus kregen we het programma te horen: we gingen naar de tuinen van Appeltern, echt superleuk.



De weersvoorzichten waren niet zo super, het was de hele week prachtig weer, met maar 1 dag regen....deze zaterdag... Niet zomaar een beetje regen: code geel werd er verwacht, met onweer, hagel, windstoten en heel veel regen. Maar ons humeur was zonnig en gewapend met regenjassen en paraplu's vertrokken we richting Nijmegen. Gelukkig nog steeds droog.

Aangekomen bij de tuinen van Appeltern, werden we eerst voorzien van koffie. Toen de tuinen in, waar we een rondleiding kregen van niemand minder dan Ron den Dikken, onze tuinarchitect. Heel fijn, want waar moet je beginnen in zo'n groot complex met wel 200 voorbeeldtuinen? De ene tuin nog mooier en sfeervoller dan de andere. Veel tuinen en tuintjes waren ingericht met zitjes en/of tuinhuisjes, je zou er zo een keertje willen overnachten. Tuinen ingericht op sfeer, op kleur of op bloeiwijze. En een plantenpracht, fantastisch. Echt iedereen keek z'n ogen uit en zelfs de meest doorgewinterde plantenkenners konden hier nog nieuwe dingen ontdekken. Al die bloemen en planten werden intussen royaal voorzien van water. Met andere woorden: het regende. En niet zo'n beetje ook! De bellen stonden op straat. De planten waren er in ieder geval blij mee, denk ik zo.



En wij? Wij hadden gelukkig onze regenjassen en paraplu's. Soms even schuilen als zo'n leuk zitje een afdakje had en anders werden we maar gewoon nat. Het is maar water en het meeste valt er naast, toch? De tijd vloog om en voor we het wisten was



het tijd voor de lunch. In een tuinkamer, speciaal gereserveerd voor onze groep, (wat een luxe) kregen we eerst tomatensoep en daarna dik gesneden ambachtelijk brood met nog veel dikker beleg. Keus uit

brie, kipfilet en zalm. Ook stond er koffie, thee, melk en jus d'orange. Goed verzorgd.



Nog een half uurtje "vrij" en dan was het weer tijd om in de bus te stappen. Het was intussen droog geworden en de reis ging deze keer naar Den Bosch. We gingen varen op de Dieze.

In een open bootje, (gelukkig nog steeds droog) zagen we de binnenstad van Den Bosch vanaf het water. Onder pleinen en gebouwen door, heel mooi.

Er werd verteld door de schipper dat dit vaarwater vroeger een soort open riool was. De uitlaten van de huizen en wc's kwamen er op uit, maar ook de leerlooiers hadden luiken waardoor ze de huiden zo in een bootje

konden laten zakken. Het zal er niet zo fris geroken hebben in die tijd.



Ook leerden we wat muurankers waren, dat er vleermuizen in de tunnels wonen en dat de richting van de lichtinval bij de "vensters" de vaarrichting aangeven.

Nog even een biertje op een terrasje en een bliksembezoek aan de kathedraal, met heel mooie glas-in-lood ramen.



Daarna allemaal weer terug naar de bus. Het naderende onweer met groot gerommel en fikse klappen hielp er echt wel aan mee dat iedereen royaal op tijd bij de opstapplaats stond.

Terug in de bus vertelde Ben Mars wat leerzame en zeer vermakelijke verhalen, waardoor de terugreis veel korter leek. Weer aangekomen in Zwijndrecht stond er ook nog een diner op het programma. We

gingen eten bij WiQui. Het restaurant was gezellig en goed, maar de bediening wat rommelig. Desalniettemin lieten we het ons goed smaken.

Aan de levendige gesprekken aan tafel was te horen dat iedereen een heel leuke dag had gehad.

Leerzaam in verband met tuinontwerpen en plantensoorten, ontspannend en natuurlijk ontzettend leuk om zo met z'n allen een dag op stap te gaan.

Bestuur: dankjewel voor deze goed georganiseerde dag!

Hanny Glastra v Loon.

Sponsoring blijft hard nodig

Een hartenkreet die vele malen in Wetens-Waard is geuit en actueel blijft. We sluiten er dan ook nu weer mee af.

De lijst van sponsors ziet er als volgt uit:

Mevr. L. van der Woude

Jeroen, Nicola en Kristie Tiën

Rien van Linschoten

Pavlov (P.Høvig) en Steven,

Christiaan en Marjolein Høvig

Gooitske, Jelmer en Meerten Hamer

Anne Marie

Wieke, Sanne, Thomas en Inger van der Schoor

Roald, Neline, Maaïke, Anne, Derek,

Madelein, Lennart, Lotte, Emmeke,

Marit en Elbrich van der Ploeg

Huib Jongejan

Robin van Drimmelen, Jodie Cole en

Floor Kracht

Van Leeuwen Rietberg Stichting

Koos en Elly Buijse

Donaties vrienden van het Munnike Park:
minimaal een bedrag ad.€ 25,00. t.n.v. penn.

Ver. Arboretum Munnike Park te

Zwijndrecht:

rek.nr. NL54 RABO 0377 5214 34

Lidmaatschap vrijwilligers € 7,00 per jaar

Sponsoring en donaties: St. Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard t.n.v. penn.

Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard, rek.nr. NL39 RABO 0397 6036 14